

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pkf.II.20.092/2026/2. szám

A Debreceni Ítéltábla a Bihari Ügyvédi Iroda (eljáró: dr. Bihari Krisztina ügyvéd, cím) által képviselt kérelmező neve (cím) kérelmezőnek – a dr. Varga István ügyvéd (cím) által képviselt ... Törvényszék (cím) kérelmezett ellen vagyoni elégtétel megfizetésére irányuló nemperes eljárásban a Debreceni Törvényszék 34.Pk.21.289/2025/9. számú végzése ellen a kérelmezett által 10. sorszámmal benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

végzést:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzésének nem fellebbezett részét nem érinti; a fellebbezett részében helyben hagyja.

Kötelezi a kérelmezettet, hogy fizessen meg 15 (tizenöt) napon belül a kérelmező javára az általános forgalmi adó összegét is tartalmazó 17 500 (tizenhétezer-ötszáz) forint másodfokú költséget.

Megállapítja, hogy a meg nem fizetett 12 504 (tizenkétezer-ötszáznégy) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Ez ellen a végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A tényállás

[1] A kérelmező mint felperes a 'alperes neve' alperes ellen 2017. december 12. napján tisztességtelen szerződési feltétel érvénytelenségének megállapítása iránt keresetet terjesztett elő a kérelmezett előtt.

[2] A kérelmezett a 2018. január 8. napján meghozott 2. számú végzésével a kérelmezőt hiánypótlásra hívta fel, amelyet a kérelmező jogi képviselője 2018. január 15-én vett át és annak 2018. január 17. napján tett eleget. Majd a kérelmezett a 2018. február 5. napján meghozott 4. számú végzésével a kérelmező illetékfeljegyzési jog engedélyezése iránti kérelmét elutasította, a kérelmező pedig 2018. február 12-én csatolta az illeték megfizetéséről a bizonylatot. Ezt követően a kérelmezett a 2018. március 12. napján meghozott 7. számú végzésével 2018. június 6. napjára tűzte ki az első tárgyalást.

[3] A kérelmezett a 2018. szeptember 17. napján meghozott 15. számú végzésével a 2018. szeptember 26. napjára kitűzött tárgyalást hivatalból 2019. január 9. napjára halasztotta el, ezt a végzést a kérelmező jogi képviselője 2018. szeptember 18-án vette át.

[4] A kérelmezett 2019. július 5. napján közbenső ítéletet hozott, a tárgyaláson meghozott 29-I. számú végzésével a per tárgyalását a közbenső ítélet jogerős befejezéséig felfüggesztette. A Fővárosi Ítéltábla a 2020. február 5. napján meghozott 20.Gf.40.492/2019/4-II. számú közbenső ítéletével a kérelmezett közbenső ítéletét

helybenhagyta. Ezt követően a kérelmezett a 2020. június 18. napján meghozott 32. számú végzésével a per tárgyalásának felfüggesztését megszüntette és az eljárás folytatását elrendelte, amely végzést a kérelmező jogi képviselője 2020. június 19-én vette át.

[5] A kérelmező 2021. október 7. napján a szakértői díjra vonatkozóan részleges költségmentesség engedélyezését kérte a szükséges nyomtatványon, amely kérelmet a kérelmezett a 2021. december 17-én meghozott 11. számú végzésével bírálta el akként, hogy a kérelmező részére a szakértői díj 50%-ára kiterjedő részleges költségmentességet engedélyezett.

[6] A kérelmezett a 2022. február 24-én meghozott 13. számú végzésével szakértői bizonyítást rendelt el és igazságügyi adó-, járulék- és könyvszakértőt rendelt ki, akit a végzésében felhívott arra, hogy szakvéleményét 60 napon belül írásban terjessze elő. A szakértő a kirendelő végzést 2022. április 11-én vette át, majd a kérelmezett a 2022. augusztus 30. napján meghozott 20. számú végzésével hívta fel a szakértőt, hogy 8 napon belül nyilatkozzon, hogy a szakvéleményt mikorra készíti el, figyelemmel arra, hogy a 2022. augusztus 22. napjáig engedélyezett póthatáridő már eltelt. Ezt a végzést a szakértő 2022. szeptember 6-án vette át, azonban nem nyilatkozott, majd a kérelmezett a 2022. szeptember 27-én meghozott 21. számú végzésével ismételt nyilatkozattételre hívta fel. Ezt követően a szakértő 2022. október 14-én terjesztette elő a szakvéleményét.

[7] A Fővárosi Ítéltábla a 2024. március 12. napján meghozott 13.Gpkf.43.014/2024/2. számú végzésével azzal a pontosítással hagyta helyben a kérelmezett 41. számú végzését, hogy a kérelmezett a per tárgyalását az Európai Unió Bírósága előtt C-630/23. számon folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig függesztette fel. A kérelmezett a 2025. június 5. napján meghozott 47. számú végzésével a per tárgyalásának felfüggesztését megszüntette és az eljárás folytatását rendelte el.

[8] A peres eljárás a 2025. augusztus 28. napján megtartott tárgyaláson megkötött és ugyanezen a napon jogerőre emelkedett 3.G.40.184/2025/5-I. számú egyezséget jóváhagyó végzéssel fejeződött be.

A kérelem és az ellenirat

[9] A kérelmező 2025. szeptember 19. napján a kérelmezettel szemben a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló 2021. évi XCIV. törvény (a továbbiakban: Pevtv.) 7. §-ának (1)-(2) bekezdései alapján előterjesztett kérelme szerint a per 2017. december 12. és 2025. augusztus 28. napja közötti 2816 napjára tekintettel, mivel az meghaladta a törvényben előírt 1461 napos észszerű időtartamot, összesen 1355 nap figyelembevételével 542 000 forint megfizetésére kérte kötelezni a kérelmezettet.

[10] A kérelmezett elleniratában a kérelem jogalapját és összecszerúségét részben vitatta és kérte, hogy az elsőfokú bíróság a kérelmet 1281 napra számított 512 400 forint vonatkozásában utasítsa el, ugyanis álláspontja szerint az eljárás 2815 napos számított időtartamából 1281 nap levonandó. Nem vitatta, hogy az eljárás kezdő napja 2017. december

12. napja volt, azonban előadta, hogy a Pevtv. 2. §-ának (2) bekezdése alapján az eljárás időtartamának kezdetét 2017. december 13. napjától kell számítani, így a kérelmező által számított 2816 napból egy napot le kell vonni.

[11] A kérelmezett az eljárás számított időtartamából a Pevtv. 15. § (3) bekezdése alapján kérte levonni a *2019. július 5. napjától 2020. június 18. napjáig tartó 349 napot* (a továbbiakban: IV. időszak) azzal, hogy a kérelmezőnek lett volna lehetősége az eljárást felfüggesztő végzés ellen jogorvoslattal élni, azonban ezt nem tette meg, ezen túlmenően a per elbírálásához indokolt volt a per tárgyalásának felfüggesztése a közbenső ítélet jogerőre emelkedéséig az elszámolás körében, figyelemmel a devizahiteles perek kapcsán az Európai Unió Bírósága előtt kezdeményezett előzetes döntéshozatali eljárásokra és az elszámolás körében tapasztalható folyamatos joggyakorlat változásokra (10/2025. jogegységi határozat – Jpe.IV.60.030/2025/17.). Kérte a Pevtv. 15. § (4) bekezdése alapján figyelmen kívül hagyni a *2018. február 19. napjától 2018. március 11. napjáig eltelt 20 napot* (a továbbiakban: I. időszak) azzal, hogy a kérelmező keresetében költségkedvezmény iránti kérelmet is előterjesztett, ezt azonban a kérelmezett csak a 2018. február 5. napján meghozott végzésében bírálta el, továbbá a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) 95. §-ának (1) bekezdése alapján előírt 30 napos általános intézkedési határidőt elmulasztva, 2018. március 12. napján tűzte ki az első tárgyalást; a *2018. szeptember 18. és 2019. január 9. napja között eltelt 133 napot* (a továbbiakban: II. időszak), mivel az 1952. évi Pp. 151. §-ának (1) bekezdése alapján a bíróság hivatalból csak fontos okból, annak megjelölésével halaszthatja el a tárgyalást, ezzel szemben a kérelmezett nem jelölte meg a tárgyalás elhalasztásának okát, a jogi képviselővel eljáró kérelmezőnek pedig a halasztásról való tudomásszerzést követő naptól lehetősége nyílt volna az eljárás elhúzódása iránti kifogás előterjesztésére; a *2021. november 9-től 2021. december 16-ig tartó 37 napot* (a továbbiakban: VI. időszak), mivel a kérelmező 2021. október 7. napján a szakértői díj vonatkozásában részleges költségmentesség iránti kérelmet terjesztett elő a szükséges nyomtatványon, azonban kérelmét csak 2021. december 17. napján, az általános intézkedési határidőt követően bírálta el; a *2022. augusztus 22-től 2022. október 14. napjáig eltelt 53 napot* (a továbbiakban: VII. időszak), mert a szakvélemény elkészültére 2022. augusztus 22. napjáig engedélyezett póthatáridő letelt, a szakértő szakvéleményét végül csak 2022. október 14. napján terjesztette elő. Kérte ezen túl az eljárás számított időtartamából a Pevtv. 15. § (5) bekezdése alapján levonni a *2024. március 12. és 2025. június 5. között eltelt 450 napot* (a továbbiakban: VIII. időszak), mivel a pert annak érdekében függesztette fel, hogy az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) jogértelmezését figyelembe véve dönthessen a folyamatban lévő ügyben, amely nem jelentette a kérelmező Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében foglalt jogainak sérelmét és álláspontja szerint a per tárgyalásának fenti indokból történő felfüggesztése nem járult hozzá az eljárás lefolytatásához ésszerűnek minősülő időtartam meghaladásához.

Az elsőfokú végzés

[12] Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott végzésével kötelezte a kérelmezettet, hogy fizessen meg a kérelmezőnek 15 napon belül 446 400 forint összegű vagyoni elégtételt, ezt meghaladóan a kérelmező kérelmét elutasította. Kötelezte a kérelmezőt, hogy fizessen meg a kérelmezettnek 15 napon belül 2439 forint perköltséget, az állam javára pedig 2927 forint eljárási illetéket a végzés jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül az állami adó- és vámhatóság által közzétett illetékbevételi számlára. Megállapította, hogy 13 333 forint meg nem fizetett eljárási illeték az állam terhére marad.

[13] Az elsőfokú bíróság az alapeljárás számított időtartamát a keresetlevél benyújtását követő naptól, azaz 2017. december 13. napjától mint kezdő napot követő naptól számította a Pevtv. 2. §-a (2) bekezdésének megfelelően. Megállapította, hogy az alapeljárás a felek 2025. augusztus 28. napján megkötött és még azon a napon jogerőre emelkedett egyezségével zárult, azaz az alapeljárás számított időtartama 2815 nap.

[14] Az elsőfokú bíróság a kérelmezettnek az I. időszak levonásra irányuló kérelmét nem találta alaposnak. Megállapította, hogy a kérelmező joggal feltételezte, hogy a 2018. január 8. napján keltezett hiánypótlásra felhívó végzés teljeskörű, amelynek két napon belül eleget is tett. Rámutatott, hogy a hiánypótlásra felhívó végzés és a 2018. február 5. napján meghozott költségkedvezmény tárgyában született döntés között eltelt kis időre tekintettel a kérelmezőtől nem volt elvárható, hogy felismerje a kérelmezett mulasztását. Megállapította, hogy a keresetlevél csak 2018. február 12. napján, az illeték megfizetésével vált alkalmassá tárgyalás kitűzésére, ezért a kérelmezett nem a tárgyalás kitűzésével késlekedett, hanem az 1952. évi Pp. 95. § (1) bekezdés szerinti kötelezettségének nem tett határidőben eleget. Mindezekre tekintettel kifejtette, hogy a kérelmező tárgyalás kitűzésének elmaradásával kapcsolatos kifogásának előterjesztése ebben a helyzetben nem volt elvárható, nem is lett volna életszerű, és a kérelmezett határidőn túli intézkedésének orvoslására sem lett volna alkalmas.

[15] Megállapította, hogy nem vonható le a kérelmezett által kért II. időszak sem azzal az indokkal, hogy a 2018. szeptember 26. napjára tűzött tárgyalást törvényes ok nélkül elhalasztotta. Rámutatott, hogy mivel a kérelmezett az ügyben egyúttal új határnapot is kitűzött, így a mulasztás már nem állt fenn, ezáltal szintén nem volt elvárható a kérelmezőtől az eljárás elhúzódásával kapcsolatos kifogás előterjesztése. Kifejtette, hogy a következetes bírói gyakorlat szerint nem határozható meg a fél terhére, a bár a törvényes határidőn túlra, de a már kitűzött tárgyalási határnap korábbi időpontra való kitűzésére irányuló kérelem elmaradása, mivel az így okozott sérelem kiküszöbölésére az eljárás elhúzódása miatti kifogás eleve nem vehető igénybe. Ha a kérelmezett a folytatólagos tárgyalást bár szabálytalanul, de kitűzi, úgy nem áll fenn mulasztása, azonban megszegi az előírt időtartam megtartására irányadó szabályt, amellyel szemben legfeljebb az eljárás szabálytalansága elleni kifogás vehető igénybe, amely a Pevtv. alkalmazása szempontjából irreleváns.

[16] Kifejtette, hogy IV. időszak sem vonható le az eljárás számított időtartamából, ugyanis az 1952. évi Pp. 152. §-ának (2) bekezdése alapján a tárgyalás felfüggesztése mindig a bíróság mérlegelésébe tartozik, ráadásul éppen a kérelmezett kérelmében hivatkozott oknál fogva a bírói döntés jelen ügyben alapos is volt. Rámutatott, hogy a tisztességtelen szerződési feltétel érvénytelenségének megállapítása iránti eljárásnak a közbenső ítélet jogerőre emelkedéséig történő felfüggesztése azért volt szükséges, mert a perbeli kölcsönszerződés érvényességének megállapítása olyan kérdés volt, amely az érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazása szempontjából előzetesen tisztázásra szorult, továbbá a devizahiteles perek kapcsán az EUB előtt kezdeményezett előzetes döntéshozatali eljárások és az elszámolás körében is folyamatos joggyakorlati változások voltak. Hangsúlyozta, hogy az 1952. évi Pp. 155. §-ának (3) bekezdése alapján a felfüggesztést elrendelő határozatot maga a bíróság is megváltoztathatja, a felfüggesztés a bíróság kifejezett rendelkezésével, perbeli cselekményével szűnik meg, azaz a tárgyalás felfüggesztése és annak tartama ez esetben nem a fél rendelkező cselekményének, hanem a kérelmezett döntésének az

eredménye, ekként nem minősül a kérelmező érdekkörében felmerült, szükségtelenül eltelt időnek.

[17] Megállapította, hogy nem vonható le a kérelmezett által kért VI. időszak sem, mivel nem volt elvárható a kérelmezőtől, hogy a kérelmezett részleges költségmentesség engedélyezése iránti döntésének, 2021. november 9. napjától 2021. december 16. napjáig tartó, 37 napos késedelmét észlelje és az eljárás elhúzódása miatti kifogást terjesszen elő.

[18] Megállapította, hogy VIII. időszak 450 napos időtartama sem vonható le az eljárás számított időtartamából. Kiemelte, hogy a kérelmező, illetve a kérelmezett érdekkörében felmerült elhárítható okok miatti levonásra egyrészt a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése, másrészt a (4) bekezdése ad jogszabályi alapot, a Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése csak az előző jogszabályi rendelkezések alapján való levonás mérlegelését engedi, de nem teremt az egyes időtartamok levonására alapot adó új okot. Egyebekben rámutatott, hogy az ellenírat a Pevtv. 14. §-a (2) bekezdésének f) és g) pontjai szerinti tartalmi követelményei körében a kérelmező a meghatározott idő figyelmen kívül hagyását megalapozó eljárási cselekményeit, illetve szükséges eljárási cselekménye elmulasztását alátámasztó tényeknek, valamint ezzel összefüggésben figyelmen kívül hagyandó időtartamoknak a megjelölését írja elő, a „meghatározott” kifejezésből és a törvény egész rendszeréből pedig az következik, hogy a kérelmezettnek az egyes levonni kért időtartamok figyelmen kívül hagyására alapot adó ok pontos megjelölésével kell kérnie a vagyoni elégtétel alapját csökkentő levonást. Megállapította, hogy a Pevtv. következetes számítási rendszeréből az következik, hogy nincs lehetőség konkrét időtartamok megjelölése nélkül, a kérelmező magatartására történő általános hivatkozással, a bíróság mérlegelési jogköre alapján egyes arányos időtartamok levonására.

A fellebbezés és a fellebbezésre tett észrevétel

[19] Az elsőfokú bíróság végzése ellen a kérelmezett terjesztett elő fellebbezést, amelyben kérte a végzés akként történő megváltoztatását, hogy az ítéltábla a vagyoni elégtétel címén fizetendő 446 400 forint marasztalási összeget csökkentse 416 800 forinttal, azaz szállítsa le 29 600 forintra. Állította, hogy az eljárás számított időtartamából nem lehet figyelembe venni további 1042 napot.

[20] A kérelmezett korábbi indokai alapján fenntartotta, hogy a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdése szerint nem számítható bele a bírósági eljárás számított időtartamába a 2018. február 19. napjától 2018. március 11. napjáig eltelt 20 nap (I. időszak). Kiemelte, hogy a jogi képviselővel eljáró kérelmezőtől elvárható lett volna a kérelmezett részéről felmerült intézkedési határidő elmulasztásának felismerése. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság sérelmezett végzésének indokolásában kifejtette azt is, hogy a kérelmező a kereseti illetéket 2018. február 12. napján fizette meg, ekkor vált a keresetlevél a tárgyalás kitűzésére alkalmassá, ezért a kérelmezett az 1952. évi Pp. 95. §-a (1) bekezdésben foglalt általános intézkedési kötelezettségre vonatkozó 30 napos határidőt mulasztotta el. Arra hivatkozott, hogy adott esetben a kérelmezett az intézkedési kötelezettségének 2018. március 14. napjáig tehetett volna eleget.

[21] A kérelmezett továbbra is kérte – a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdése alapján – korábbi indokainak megfelelően a 2018. szeptember 18. napjától 2019. január 9. napjáig eltelt 133 nap (II. időszak) levonását, mivel álláspontja szerint a jogi képviselővel eljáró kérelmezőtől elvárható lett volna a kérelmezett részéről felmerült intézkedési határidő elmulasztásának felismerése.

[22] Továbbra is fenntartotta – a fellebbezése szövegében az elleniratában foglaltak lényegi megismétlésével –, hogy – a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése szerint – nem számítható be a bírósági eljárás időtartamába a 2019. július 5. napjától 2020. június 18. napjáig eltelt 349 nap (IV. időszak); valamint – a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdése alapján – a 2021. november 9. napjától 2021. december 16. napjáig eltelt 37 nap (VI. időszak) és a 2022. augusztus 22. napjától 2022. október 14. napjáig eltelt 53 nap (VII. időszak).

[23] Továbbra is kérte – a Pevtv. 15. § (5) bekezdése alapján – az eljárás számított időtartamából a 2024. március 12. napjától 2025. június 5. napjáig eltelt 450 napot (VIII. időszak) levonni. Előadta, hogy bíróság a per tárgyalását annak érdekében függesztette fel, hogy az EUB döntésének bevárása révén döntsön az előtte folyamatban levő ügyben, ez nem jelentette a felperes jogainak a sérelmét. A per érdemi elbíráláshoz indokolt volt a felfüggesztés, amely nem járult hozzá az eljárás lefolytatásához észszerűnek minősülő időtartam meghaladásához.

[24] A kérelmező a fellebbezésre tett észrevételében az elsőfokú bíróság határozatának helybenhagyását kérte. Állította, hogy az elsőfokú bíróság helyesen döntött arról, hogy a kérelmezett fellebbezésében foglalt időszakok nem vonhatóak le az eljárás számított időtartamából. Utalt arra, hogy a Pevtv. meghozatalához vezető jogalkotói cél az volt, hogy létrejöjjön olyan hazai jogorvoslat, amely megfelel az Emberi Jogok Európai Egyezménye 13. cikkében foglaltaknak. Előadta, hogy az eljárás elhúzódása miatti kifogás, a Pevtv. hatályba lépése előtt létrehozott jogintézmény, amely nem tekinthető hagyományos értelemben vett jogorvoslatnak, az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) önmagában nem találta alkalmasnak az észszerű idő megsértésével okozott sérelem orvoslására. Kifejtette, hogy a 2022. január 1. napja előtti bírósági cselekmények esetén, értelemszerűen nem volt arról tudomása, hogy a kifogás elmaradása a vagyoni kompenzáció feltétele lenne. Hangsúlyozta, hogy a bíróság kötelezettsége a saját közhatalmi tevékenységére vonatkozó szabályok betartása, a felek pedig abból indulnak ki, hogy a bíróság ezt be is tartja. Utalt a 93/13 EGK Irányelv 6. és 7. cikkére, amely szerint észszerű határidőben kell elbírálni a jogvitát, valamint a BDT2024. 4752 számú eseti döntésre.

A másodfokú bíróság döntése

[25] Az ítéltábla fellebbezés hiányában nem érintette a kérelmezettet 29 600 forintban marasztaló és a kérelmet részben elutasító rendelkezését, a kérelmezett fellebbezését pedig a következők szerint nem találta alaposnak:

[26] Az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita eldöntéséhez szükséges mértékben teljesszórően feltárta és azt helytállóan állapította meg. A jogszabályi rendelkezéseket megfelelően hívta fel és a jogvita elbírálásához helyesen alkalmazta. Minden tekintetben helyesen foglalt állást – a Pevtv. normaszövege, annak az EJEB követelményrendszere által

kialakított, az Alaptörvény 28. cikkére és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) Preambulumára tekintettel, a törvényjavaslat indokolásában előadottakból meghatározható jogalkotói törekvések figyelembevételével kialakított értelmezése alapján, a bírói gyakorlat megfelelő felhívásával – az elleniratban meghatározott időszakok levonhatóságáról, ezáltal a vagyoni elégtétel alapját képező figyelembe vehető időszakról. Érdemi döntését részletesen, a Pp. 346. § (4) bekezdése által elvárt mértékben indokolta, jogi érveit az ítéltábla, a következő kiegészítéssel, minden részében osztotta.

[27] Egyetértett az ítéltábla az elsőfokú bíróság azon megállapításával, hogy a Pevtv. alapján a vagyoni elégtétel alapját képező per számított időtartama a 2017. december 13. és 2025. augusztus 28. közötti 2815 nap. A kérelmező azonban csak az észszerű időn felüli 1355 napra érvényesített vagyoni elégtételt, amelyből a kérelmezett összesen 1042 nap levonását kérte.

[28] A Pevtv. az eljárás időtartamára több fogalmat használ: megkülönbözteti az *észszerű időtartamot*, a *számított időtartamot*, a *levonandó (figyelmen kívül hagyandó) időtartamot* és a *figyelembe vehető időtartamot*. Az *észszerű időtartamot* egyrészt az eljárás teljes tartamára, másrészt az egyes eljárási szakaszokra a Pevtv. 6. §-a határozza meg kötelezően úgy, hogy attól a bíróság csak a kérelmező javára térhet el, de a törvényes időtartamot a perújítás kivételes esetétől eltekintve, nem hosszabbíthatja meg. Az eljárás *számított időtartama* az az időtartam, ameddig a peres eljárás a törvény fogalomhasználata szerint tart: a teljes eljárás tekintetében a keresetlevél benyújtását követő naptól a jogerősnek minősülő határozat közlésének napjáig. Ebből a számított időtartamból engedi meg a Pevtv. 15. §-ának (3) és (4) bekezdése egyes, az eljárás előrehaladását nem szolgáló, elhárítható ok miatt, szükségtelenül eltelt *időtartamok levonását*. A számított időtartam és a levont (figyelmen kívül hagyandó) idő-tartam különbözete a *figyelembe vehető időtartam*. A Pevtv. 7. §-ának (2) bekezdése egyértelmű rendelkezést tartalmaz olyanképpen, hogy ha a bírósági eljárás vagy eljárási szakasz figyelembe vehető időtartama – azaz a számított időtartam és a levont időtartamok különbözete – meghaladja az észszerűnek minősülő időtartamot, a fél akkor jogosult vagyoni elégtételre. Ebből pedig az következik, hogy nem a számított időtartamnak, hanem a figyelembe vehető időtartamnak kell meghaladnia az észszerű időtartamot, ezért ha bár a számított időtartam ugyan magasabb lenne a törvényes észszerű időtartamnál, a levont időtartamokkal csökkentett figyelembe vehető időtartam azonban nem, akkor a fél nem jogosult vagyoni elégtételre.

[29] A Pevtv. 9. §-a (4) bekezdésének utaló szabályából következően a vagyoni elégtételre irányuló nemperes eljárásban is érvényesül a Pp. 2. §-a (2) bekezdésének a rendelkezési elv részében irányadó az a szabálya, hogy a bíróság – törvény eltérő rendelkezése hiányában – a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van, tehát irányadó a kérelemhez és ellenkérelemhez kötöttség. A kérelemhez az eljáró bíróság így annyiban volt kötve, hogy nem ítélt meg a kért 542 000 forintnál magasabb összegű vagyoni elégtételt; nem határozhatta meg a figyelembe vehető időtartamot a megjelölt 1355 napnál több időben. Nem állt fenn azonban kötöttség sem az eljárás vagy eljárási szakasz számított időtartama, sem az észszerű időtartama vonatkozásában, mivel azt, hogy az eljárás vagy eljárási szakasz a törvény értelmében meddig tart és abból mennyi tekinthető észszerű időnek, a Pevtv. 2. §-a és 6. §-a értelmében maga a törvény határozza meg.

[30] A kérelmező a vagyoni elégtételt csak a per észszerű idejét meghaladó részére igényelte, amelyet a rendelkezési joga alapján megtehetett. Egységes azonban a bírói gyakorlat abban, hogy a törvényben meghatározott észszerű határidő túllépése esetén az eljárás elhúzódása miatti vagyoni elégtétel összegét nem csupán az észszerű időt meghaladó tartamra, hanem az eljárás (eljárási szakasz) teljes figyelembe vehető időtartamára kell meghatározni. Bár az EJEB gyakorlatából eredő követelményeket – egy ehhez igazodó szabályozási modell mellett – *elvileg* teljesíthette volna a kizárólag az észszerű időn felüli időtartamra meghatározott vagyoni kompenzációt megállapító jogszabályi megoldás is. A Pevtv. azonban nem ezt a szabályozási modellt választotta, ugyanis a törvény rendszertani és nyelvtani értelmezéséből egyértelmű, hogy a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel összegének számítási alapja a *vizsgált eljárás (eljárási szakasz) teljes figyelembe vehető időtartama*, és nem csupán az ezen felüli időszakot kell kompenzálni. Ha a bírósági eljárás vagy eljárási szakasz a Pevtv. 15. §-a szerint figyelembe vehető időtartama meghaladja a Pevtv. szerint észszerűnek minősülő időt, úgy az eljárás teljes, a törvény szerinti számítás értelmében meghatározott időszakából kell levonni a Pevtv. 15. §-ának (3) és (4) bekezdése alapján be nem számítható időtartamot, és ehhez igazodóan kell a vagyoni elégtétel összegét kiszámítani. A Pevtv. 7. §-ának (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy ha a bírósági eljárás vagy eljárási szakasz 15. § szerint figyelembe vehető időtartama meghaladja az észszerűnek minősülő időtartamot, a fél ... pénzbeli igényt érvényesíthet vagyoni elégtételként. Ebből tehát nyilvánvalóan következik, hogy vagyoni elégtételre jogosultság esetén a figyelembe vehető időtartam szükségszerűen több, mint az észszerűnek minősülő időtartam. A Rendelet 1. §-ának (1) bekezdése pedig azt tartalmazza, hogy a vagyoni elégtétel összegét a bírósági eljárás Pevtv. szerint *figyelembe vehető időtartamára* eső naptári napoknak és a napi összegnek a szorzataként, egy összegben kell megállapítani. Mivel pedig a figyelembe vehető időtartamnak többnek kell lenni az észszerűnek minősülő időtartamnál, a csak az észszerű időtartam és a figyelembe vehető időtartam különbözetére hivatkozó számítás a jogszabályi rendelkezések nyelvtani értelmezésével nem támasztható alá. (ekként: Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.345/2022/2. – közzétéve: BDT2023. 4600, Pkf.II.20.055/2023/2., Pkf.II.20.143/2023/2., Pkf.I.20.326/2023/2., Pkf.I.20.133/2024/2., Pkf.I.20.335/2024/2., Pkf.II.20.568/2024/2.) A túlterjeszkedés tilalmából következően ha a kérelmező csak az észszerű időn felüli időtartamra kér vagyoni elégtételt, úgy a teljes figyelembe vehető időszakra az nem ítélt meg, ugyanakkor az észszerű és a számított időhöz kötöttség folytán, a kérelmezettnek egyes időszakok levonására tett nyilatkozatait annak az alapján kell elbírálni, hogy a kérelmezőt egyébként milyen időszakra illette meg a vagyoni elégtételhez való jog.

[31] A felek rendelkezési joga tehát a számított és az észszerű időtartam meghatározására nem érvényesül, így azt a bíróságnak a felek nyilatkozatai tartalmától függetlenül meg kell állapítania. A jelen esetben az eljárás számított időtartamát az elsőfokú bíróság a törvénnyel összhangban 2815 napban határozta meg. Ugyancsak helyesen állapította meg – a kérelemmel egyezően – hogy az eljárás észszerű időtartama a Pevtv. 6. §-ának (1) bekezdése értelmében 60 hónap, amely az alapper esetében 1828 nap.

[32] A levonható idő a Pevtv. 15. § (3) és (4) bekezdései alapján a kérelmezett kérelmének korlátai között megállapítható, az ott írt további feltételeknek megfelelő időt, amelyre ha a bíróság valóban lát jogszabályi alapot, akkor le is kell vonni az eljárás számított időtartamából. Az így kapott idő, azaz a számított idő és a levonandó idő különbözete adja a figyelembe vehető időt. Ez utóbbi idő az, amelynek meg kell haladnia az eljárás törvény

szerint meghatározott észszerű idejét és ha ez megtörténik, a vagyoni elégtételre való jogosultság a kérelmező oldalán létrejön.

[33] A vagyoni elégtétel mértékére vonatkozó előírást pedig ugyancsak a törvény tartalmazza a Pevtv. 7. §-ának (2) bekezdésében. Teszi ezt oly módon, hogy a teljes figyelembe vehető időre megállapítja a vagyoni elégtételre való jogot, ha az meghaladja az eljárás törvényben meghatározott észszerű időtartamát.

[34] A jelen nemperes eljárás tárgyát képező esetben a számított időtartam 2815 nap volt. Ha és amennyiben valamennyi, a kérelmezett által kért levonandó idő jogszabályoknak való meg-felelősége mellett foglalt volna állást az elsőfokú bíróság, azaz valamennyi általa levonni kért időt, tehát az 1042 napot levonta volna ebből a számított időtartamból, akkor 1773 nap figyelembe vehető időt kellene megállapítani. Az 1773 nap viszont kevesebb mint a Pevtv. 6. §-ának (1) bekezdésében a per kezdő időpontjára tekintettel meghatározott 1828 napos észszerű idő. Helyesen vizsgálta ezért az elsőfokú bíróság valamennyi levonni kért időszak figyelmen kívül hagyhatóságát, mert elvileg nem volt kizárható, hogy az együttes levonásokat követően a figyelembe vehető időszak 1828 nap alá csökken és ezáltal a kérelmező részére vagyoni elégtétel egyáltalán nem jár; azonban ebből az is következik, hogy amennyiben egy olyan időtartam levonását mellőzni kell, amely mellett a többi figyelmen kívül hagyni kért időtartam együttesen sem éri el azt a mértéket, amelyek miatt azok levonása után is több lesz az így számítható 1828 nap figyelembe vehető idő, úgy azok érdemi vizsgálata már szükségtelen.

[35] Az elsőfokú bíróság helytállóan foglalt állást akként, hogy a Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése a levonásra nem ad alapot.

[36] *A kizárólag a kérelmező illetve a bíróság érdekkörében felmerült elhárítható okok miatt* levonásra egyrészt a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése, másrészt a (4) bekezdése ad jogszabályi alapot. Ehhez képest rendelkezik úgy a Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése, hogy a bíróság – a nemperes eljárásban előterjesztett kérelem és ellenirat tartalmának korlátai között – mérlegeli, hogy a bírósági eljárásban félnek minősülő kérelmező, valamint a bírósági eljárást lefolytató bíróság eljárási cselekménye, illetve mulasztása mennyiben járult hozzá az észszerűnek minősülő időtartam meghaladásához, és e körülmények értékelését követően határozza meg a bírósági eljárás vagy eljárási szakasz figyelembe vehető időtartamát. Ez a jogszabályi rendelkezés nem ír a kérelmező és a bírósági eljárást lefolytató bíróság tevékenységein kívüli okokról. A Pevtv. törvényjavaslat indokolása azt hívja fel, hogy a bíróság által általánosan vizsgálandó szempont az, hogy a bírósági eljárásban félnek minősülő kérelmező, valamint a bírósági eljárást lefolytató bíróság eljárási cselekménye, illetve mulasztása mennyiben járult hozzá az eljárás elhúzódásához, és azt vizsgálja a bíróság – a kérelem és az ellenirat korlátai között –, hogy az alapul fekvő bírósági eljárás során volt-e olyan időszak, amely akár a kérelmező, akár a vizsgált bírósági eljárásban eljáró bíróság érdekkörében felmerülő, elhárítható ok miatt szükségtelenül telt el. Abból, hogy a törvényjavaslat indokolása is csak a bíróság és a kérelmező cselekményeit vette figyelembe, azt a következtetést lehet levonni, hogy arra volt tekintettel, hogy a bíróság működésében akár emberi, akár technikai okból következhet be fennakadás. A törvény az ellenirat a Pevtv. 14. §-a (2) bekezdésének f) és g) pontjai szerinti tartalmi követelményei körében is csak a kérelmező a meghatározott idő figyelmen kívül hagyását megalapozó eljárási cselekményeit, illetve szükséges eljárási cselekménye elmulasztását alátámasztó tényeknek, valamint ezzel

összefüggésben figyelmen kívül hagyandó időtartamoknak a megjelölését írja elő, más levonásra alapot adó körülmény az elleniratban meghatározását nem tartalmazza. Mindebből az következik, hogy a jogalkotó egy olyan szabályozási modellt kívánt bevezetni, ahol rögzíti azt az időtartamot, amelynek meghaladása esetén a fél az eljárások észszerű időn belüli befejezéséhez való joga sérelme folytán vagyoni kompenzációra jogosult, amely összegét csak *a saját felróható közrehatása* csökkentheti – akár azért, mert ő okozta egyes eljárási szakaszok elhúzódását, akár azért, mert nem élt az elhúzódás megakadályozására alkalmas törvényes jogorvoslati eszközökkel. A Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése így nem teremt egyes időtartamok levonására alapot adó új okot: ebből következően a per annak érdekében felfüggesztése, hogy az EUB jogértelmezését figyelembe véve dönthessen a folyamatban lévő ügyben nem ad lehetőséget a figyelembe vehető időtartam csökkentésére. (Ez az értelmezés jelenik meg, a teljesség igénye nélkül a Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.345/2022/2. – közzétéve: BDT2023. 4600, Pkf.II.20.458/2022/4. – közzétéve: BDT2023. 4621, Pkf.II.20.003/2023/2. – közzétéve: BDT2023. 4620, Pkf.II.20.032/2023/2. – közzétéve: BDT2023. 4700, Pkf.I.20.031/2025/2., Pkf.I.20.380/2025/2. számú végzéseiben.)

[37] Amennyiben a Pevtv. 15. §-ának (3) és (4) bekezdése alapján levonni kért valamennyi további időszakot, azaz 592 napot, úgy a per figyelembe vehető időtartama $2815 - 592 = 2\,223$ nap lenne, amely már több mint a per észszerű időtartama. Mivel a kérelmező ennél kevesebb, az észszerű időn felüli 1355 napra érvényesített vagyoni elégtételt, ezért a további levonni kért időtartamok vizsgálata szükségtelen. Mindezzel együtt az ítéltábla minden részében osztotta az elsőfokú bíróság által az előzőekben ismertetett érveket, amelyek következtében a kérelmezett által megjelölt, a Pevtv. 15. §-ának (3) és (4) bekezdése alapján levonni kért időszakok figyelmen kívül hagyására nincs lehetőség, azokat elismételni szükségtelennek tartja.

[38] Mindezekre tekintettel az ítéltábla a Pevtv. 9. §-ának (4) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 383. §-ának (2) bekezdése alkalmazásával az elsőfokú bíróság végzésének nem fellebbezett részét nem érintve, a fellebbezett részében helybenhagyta.

[39] A másodfokú eljárásban a kérelmező érvényesítette a fellebbezés időpontjára tekintettel – tartalma szerint – a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024 (XII.9.) IM rendelet (Ükr.) 3. §-a (1) bekezdésének a) pontja, (3) és (4) bekezdése alapján meghatározott ügyvédi munkadíjból álló költségeit, amelyben a fellebbezése eredménytelenségére tekintettel a Pp. 83. §-ának (1) bekezdése alapján marasztalta az ítéltábla a kérelmezettet.

[40] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. §-ának (1) bekezdése és 47. §-ának (1) bekezdése szerint meghatározott fellebbezési illeték a kérelmezett illetékmentességére figyelemmel a Pp. 102. §-ának (6) bekezdése értelmében az állam terhén marad.

Debrecen, 2026. március 19.

Dr. Pribula László s.k. a tanács elnöke, előadó, Dr. Gárdosi Judit s.k. bíró, Dr. Árok Krisztián s.k. bíró